

HE TAPIRI

KI “TE TOA TAKITINI.”

WHAKAMARAMA.

KO tenei wahi he mea tapiri hei wahi e taia ai nga waiata Maori, nga patere, nga haka, nga ruri, nga karakia, me ona whakamarama. Hei whakamana tenei i te tono a te Poari Whakapapa (Board of Maori Ethnological Research) kia taia e *Te Toa Takitini* era hanga a te iwi Maori, a mana e homai e £50 i te tau hei awhina i *Te Toa Takitini*.

Ke te hiahia o te Poari kia whakawhaititia e ia iwi, e ia iwi ana taenga pera: ma ona tohunga hoki e whakamarama etahi o nga kupu ngaro o ana waiata, nga ingoa tipuna ranei e whakahuatia ana i roto, nga ingoa kainga, parekura ranei. Me whakaatu hoki nawai i tito tena waiata, tena haka ranei: te take i titoa ai, me era atu ahua korero hei whakamarama. Me whai ia waiata, ia waiata ki tona putake tika, ka whakahoki ai ki ia iwi, ki ia iwi i ana taonga.

He timatanga tenei i tenei putanga tuatahi o te wahi tapiri nei. Ki te kitea mai e te hunga e korero ana i *Te Toa Takitini* nga wahi e hapa ana, e rereke ana ranei o te kaupapa i taia, o nga whakamarama ranei me tuhi mai ki te Etitia o *Te Toa Takitini* a mana e tuku ki te Poari Whakapapa. Ma te Poari e tuku mai kia taia nga mea e tika ana. Na, kia whakaarohia kua nui, kua whaiti a tena iwi, a tena iwi, hei reira te Poari mea ai ki te whakapukapuka i nga kupu tae atu hoki ki nga whakamarama kua kitea e tika ana.

Kei te whakahaere hoki te Poari i tetahi tikanga e taea ai te hopu nga rangi o nga waiata ki nga mihini korero, kia takoto tahi ai nga kupu me nga hu ano.

1.—HE WAIATA ORIORI (Ngati-Porou).

Ko tenei waiata whakaoriori na Hinekitawhiti i tito mo tona mokopuna mo Ahuabukiterangi, ko te kainga ko Te Ariuru i Tokomaru. E waiatatia ana tenei waiata mo nga tamariki rangatira o Ngati-Porou. E whai haere ana nga whiti o tenei waiata i runga i nga uri a Makahuri, a Te Auiti, i puta mai nei i reira nga momo rangatira. Ina te pito whakapapa hei whakamarama:—